

Uppgifter och tips för högstadieskolor och andra stadiets läroinrättningar

De här övningarna är planerade i huvudsak för grupper. Det är bra om en lärare eller gruppleddare hjälper till med att läsa instruktionerna högt, förklarar dem och hjälper till med förberedelserna. Ni kan anpassa övningarna efter gruppstorlek. En del övningar är traditionella skrivövningar och andra är mer dramatiska övningar. Vi rekommenderar att ni börjar med skrivövningar, och att väcka tankar till liv.

Övning 7 kräver lite mer organisation än de andra uppgifterna.

Estradpoesins litterära sida

Typiska litterära drag i estradpoesin är till exempel minnen ur det personliga livet, och att omvandla dem till konst. Allt du skriver behöver inte vara sant: I estradpoesin blandar man ofta fakta med fiktion, och du väljer själv i vilken utsträckning diktens "jag" motsvarar ditt verkliga jag.

UPPVÄRMNING

Skriv ett tankeflöde i 5-10 minuter. Försök hålla pennan i gång hela tiden.

Du kan till exempel börja så här "Nu är jag...", "Om jag kunde, skulle jag..." eller "En vacker dag tänker jag..." Efter det här kan du stryka under ord eller meningar i texten som du tycker är intressanta. Du kan fortsätta skriva om dem senare.

ÖVNING 1: Min berättelse

Övningen tar fasta på minnen och upprepningar som en litterär metod och indirekt självbiografi, element som är typiska för estradpoesi.

Skriv om alla de hem du bott i under ditt liv. Inled med adressen, till exempel Bärvägen 1 B, Skogshagen.

Du kan skriva om dina hem i den ordning du har bott i dem, eller i vilken ordning du själv vill. Du kan också skriva om husdjur du haft. Skriv om minst tre adresser /djur eller det ämne du väljer. Om du väljer djur i stället för hem kan du skriva djurets namn i stället för adressraden.

TIPS: Försök skriva så att du utgår från dina sinnen: Vad hörde du? Vad talade de om i intilliggande rum? Hur doftade det i ditt första rum? Hurdant är ljuset i ditt nuvarande hem?

TIPS: Du kan också skriva om de olika rummen i ditt hem, till exempel ditt eget rum, skrubben, köket...

FÖRSLAG: Du kan fortsätta skriva texten. Vill du skriva en fortsättning, eller ta bort något? Om du vill, kan du skriva bara 1-3 meningar om varje punkt.

FÖRSLAG: Den som vill kan läsa delar av texten högt för de andra.

Fortsätter »

Uppgifter och tips för högstadieskolor och andra stadiets läroinrättningar

ÖVNING 2: Katalogdikt

I den här uppgiften använder vi upprepningen som ett stilgrepp och en effekt.

Skriv en text där varje strof (rad) inleds med orden "Jag vägrar" och / eller "Jag vill".

Den här sortens hör man till exempel inom spoken word, där man försöker övertyga och göra intryck på publiken.

TIPS: Du behöver inte inleda varje rad med de här orden, du kan också sprida ut dem lite här och där i texten.

ÖVNING 3: Beröm-battle

Den här uppgiften för estradpoesi har sina rötter i rapkulturen, mer bestämt från battle-tävlingar. I den här övningen är det inte meningen att "sjunga ner någon", utan tvärtom att lyfta upp och uppmuntra.

I skrivövningen delar man in klassen i grupper på 2-3 elever. Grupperna skriver en strof i taget, och i varje strof ska man ösa beröm över någon. Försök fortsätta någon tanke som någon annan redan presenterat, så att texten blir en dialog. Om det känns svårt att skriva om verkliga personer, kan ni hitta på rollpersoner som berömmar varandra.

Ni kan också "battla" spontant, i par. Battla några minuter i taget, och byt sedan par.

TIPS: Överdriv. Förstora upp varandra, gör det festligt.

FÖRSLAG: Den här tävlingen kan man inte vinna, alla får en stor applåd i slutet.

FÖRSLAG: Man kan också dela in klassen i två grupper, där grupperna försöker övervinna varandra med berömmet.

ÖVNING 4: Poetry slam med "dålig dikt"

Tröskeln för att föra fram dikter inför publik kan vara hög. Man kan sänka den genom att ordna en poetry slam-tävling i "dålig dikt", där artisten får högre poäng ju sämre dikten är.

Utnyttja estradpoesins metoder och driv dem till sin spets: Alliteration och slutrim, ljud, tonfall, gester och kroppsspråk osv. beroende på hur mycket tid ni har till ert förfogande, kan ni komma överens om att det får finnas högst tolv strofer per dikt, eller att det får ta högst en minut att framföra den.

Obs! Man får applådera och hurra, men det är förbjudet att bua åt dikterna.

Fortsätter »

Uppgifter och tips för högstadieskolor och andra stadiets läroinrättningar

ÖVNING 5: Ordlös dialog

Dela in er i par eller små grupper och välj ett ämne för ett litet diskussionstillfälle, där man inte får använda ord. Visa upp diskussionstillfället för de andra. De andra ska gissa vad er diskussion handlar om. Ni kan bestämma om man alls får använda ljud, eller om diskussionen baserar sig på enbart gester och kroppsspråk.

TIPS: Ni kan göra övningen mer utmanande till exempel genom att gruppmedlemmarna, förutom att de bestämmer ett samtalsämne, också hittar på rollgestalter, som de andra ska gissa vilka de är. Rollgestalterna kan vara verkliga personer eller fiktiva karaktärer.

ÖVNING 6: Talspråksdikt

I den här övningen strävar vi efter att befria uttrycket och avvika från den gängse uppfattningen om dikt. När ni skriver den här dikten ska du använda enbart talspråk. Nu får man undantagsvis svära!

Fundera också om du behärskar någon dialekt eller kan du skriva som din mormor eller morfar pratar? Skriv en talspråksdikt ur ett perspektiv och framför den för de andra.

TIPS: Lyssna hur din kompis talar på rasten, eller minns hur du talar vid kassan i affären, hemma, på arbetet eller på fotis-träningen. Texten behöver inte vara lång och den kan vara skriven som en dialog.

ÖVNING 7: En egen scen

I den här övningen undersöker vi omgivningen som en tänkbar scen och lär oss en kort text utantill. Vi rekommenderar att ni gör den här övningen sist, som en sorts gemensam uppvisning. Övningen tar ca 15-20 minuter och den bör få mogna fram. Övningen börjar så att deltagarna utvecklar en angenäm tanke, lär sig den utantill och framför den i tur och ordning för läraren eller gruppleadaren.

Skede 1: En tanke kläcks

Deltagarna hittar på ett ord eller en mening. Hen lär sig ordet eller meningen utantill. Ett exempel: Titta ut genom fönstret, fundera ut en tanke som känns bra eller rikta blicken uppåt och försök se saker ur en ny synvinkel. En mening kan vara "Det regnar där ute" eller ett ord, "Regn, regn, regn". Lägg meningen eller ordet på minnet.

Skede 2: Förbered ett uppträdande

Deltagarna söker upp ett ställe där hen kan framföra sin mening eller sitt ord. Det kan vara under ett bord, i en trappuppgång, vid ett fönster, på en stol eller under ett träd.

Deltagaren kan, om hen vill, ta ett föremål eller rekvisita, till exempel en hatt, lykta eller annat föremål som kan vara till hjälp vid uppträdandet. Reservera tio minuter för förberedelserna.

Fortsätter »

Uppgifter och tips för högstadieskolor och andra stadiets läroinrättningar

Skede 3: Uppträdandet

När alla deltagare har hittat sin plats, går läraren/ledaren/regissören till var och en och hör hens mening eller ord. Den som leder tillfället blandar sig inte i innehållet, utan lyssnar bara tyst på var och en. Deltagarna kan ansluta sig till regissören och lyssna på de andras uppträdanden när hen är färdig med sin andel. Tillfället är slut när alla har fått framföra sitt ord eller sin mening.

FÖRSLAG: Fundera hur rummet och platsen påverkade texten du framförde. Blev innebörden en annan än om du hade läst den ur en bok? Hur kändes det att läsa utantill? Vad tyckte du om uppgiften? Varifrån kom din idé?

TIPS: Ordet du väljer kan också vara din egen uppfinning, eller till exempel ett ljud: "Tu-dum, tu-dum, tu-dum", som en trumma eller hjärtslag.